

Відкритий міжнародний університет
розвитку людини «Україна»
Полтавський інститут економіки і права

ПРАВОВІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ВИКЛИКИ ЧАСУ

**До 25-ліття Університету «Україна»
та 75-ліття Загальної Декларації прав людини**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
V Всеукраїнської науково-практичної конференції
5-6 грудня 2023 р. || м. Полтава**

**КАФЕДРА ПРАВознавства та фінансів
Полтавського інституту економіки і права
Університету «Україна»**

Полтава – 2023

Редакційна колегія

Надія Мякушко – докторка філософії у галузі політичних наук, кандидатка політичних наук, доцентка, директорка Полтавського інституту економіки і права.

Сергій Короед – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри правознавства та фінансів Полтавського інституту економіки і права.

Роман Шаравара – кандидат економічних наук, доцент, перший заступник директора Полтавського інституту економіки і права.

Руслан Басенко – кандидат педагогічних наук, доцент, заступник директора з науково-педагогічної роботи, міжнародної та грантової діяльності Полтавського інституту економіки і права, докторант Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (**відповідальний редактор**);

Геннадій Аванесян – доцент кафедри правознавства та фінансів Полтавського інституту економіки і права.

Правові, економічні та соціокультурні засади регулювання суспільних відносин: сучасні реалії та виклики часу : збірник матеріалів V Всеукр. наук.-практ. конф., 5-6 грудня 2023 р. / Полт. ін-т економіки і права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» ; відп. ред. Р. Басенко. Полтава : ПІЕП, 2024. 366 с

У збірнику матеріалів представлено доповіді і повідомлення наукового зібрання вчених, організаторів освіти, науково-педагогічних працівників, фахівців-практиків, здобувачів різних ступенів освіти, які присвячені концептуальному та практико-орієнтованому осмисленню правових, соціокультурних та економічних вимірів сучасної дійсності в умовах воєнного стану в Україні. На конференції було обговорено доповіді докторів та кандидатів юридичних, політичних, економічних, філософських, педагогічних, історичних наук, практикуючих юристів, економістів, педагогів та інших фахівців з понад п'ятнадцяти регіонів України.

Розрахований на вчених, викладачів і здобувачів закладів освіти, усіх, хто залучений до науково-теоретичного аналізу сучасного світу.

УДК 330.111.66(477):34

**Рекомендувала до друку вчена рада
Полтавського інституту економіки і права
15 лютого 2024 року, протокол № 4**

Автори несуть особисту відповідальність за повноту висвітлення досліджуваного питання, системність викладу матеріалів, достовірність наведених фактів та їхню автентичність, правильне цитування, академічну доброчесність.

Статті друкуються в авторській редакції.

ЗМІСТ

Передмова	11
Розділ 1	
Правове регулювання суспільних відносин в Україні	
в умовах воєнного стану	
Władysław Wornalkiewicz Iteracyjne korzystanie ze sztucznej inteligencji / Iterative use of artificial intelligence	12
Геннадій Аванесян, Анна–Марія Дерюга Правові засади усунення подвійного оподаткування	15
Карина Авраменко Окремі аспекти правового регулювання майнових відносин у сфері господарювання	19
Дмитро Аляпін Інформаційне суспільство, штучний інтелект та загроза прав людини.....	21
Анна Білокінь Деякі аспекти правового статусу акціонерних товариств.....	22
Лариса Білуха Інститут громадянства в умовах розбудови української державності	25
Андрій Бодня Особливості правового регулювання банківської діяльності в Україні.....	26
Діана Борщ Питання якості професійної мови юриста	27
Андрій Варварич Окремі питання правового регулювання інституту господарського договору.....	29
Ігор Гавришкевич Реалізація арештованого нерухомого майна боржника (земель сільсько- господарського призначення) через електронний торговельний майданчик	31
Олександр Глуценко Конституційне право на житло в умовах воєнного стану в Україні та зарубіжних країнах: порівняльно-правовий аспект.....	34
Анна Горбатко Деякі питання нормативного регулювання інституту господарських правопорушень.....	37
Віталій Горпиняк Кримінально-правові аспекти кібербезпеки ризикової діяльності під керуванням штучного інтелекту	38
Гліб Гусак Деякі питання нормативної регламентації інституту господарсько-правових санкцій.....	40
Дарина Замчій Трудові правовідносини в умовах формування інформаційного суспільства	42
Олександра Кармаза Медіація в Україні як позасудова форма захисту прав громадян: переваги та недоліки її застосування в умовах дії воєнного стану	43
Юрій Карпанець Деякі аспекти застосування спеціальних знань при розслідуванні військових злочинів в Україні	46

Дар'я Клименко

Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю:
оптимізація строку покарання 48

Володимир Коваленко

Джерела міжнародного гуманітарного права 50

Лариса Коваленко

Фінансово-стратегічні пріоритети післявоєнної відбудови України 51

Данило Колесніков

Зміни правової сфери в умовах глобалізаційних процесів 54

Тетяна Колотілова

Застосування медіації в окремих сферах нотаріальної практики 55

Сергій Короєд

Процесуальна економія як чинник забезпечення ефективності правосуддя в
умовах воєнного стану 59

Тетяна Костенко

Особливості правового режиму земель фермерських господарств..... 62

Алла Кравченко

Збереження економічної безпеки як один із пріоритетів діяльності держави 64

Анастасія Краснова

Корупційна складова в закладах вищої освіти України 65

Жанна Лазірська

Правове регулювання екологічних прав в умовах воєнного стану 68

Карина Литовка

Окремі аспекти правового регулювання укладення і виконання господарських
договорів 69

Іван Лісний

Основи державної антикорупційної політики в Україні 71

Галина Луцька

Забезпечення реалізації права на спадкування на тимчасово окупованій
території в умовах воєнного стану: науково-практичний аналіз законодавчих
змін..... 72

Владислав Мамалицький

Інформаційна війна: сучасні форми прояву та засоби протидії..... 75

Олексій Марко

Медіаграмотність громадян в епоху дезінформації 77

Марія Мірошніченко

Питання формування національно-центричної правничої еліти в Україні 80

Дарина Носаченко

Адміністративно правовий статус суб'єктів державної антикорупційної
політики в Україні..... 83

Олександр Одарюк

Окремі питання класифікації цінних паперів..... 85

Ярослав Олександренко

Проблеми застосування статті 115 КК України (умисне вбивство) 86

Ірина Орловська

Колективно-договірні роботи в умовах воєнного стану 87

Іван Паламарчук Щодо застосування норм законодавства при встановленні стимулюючих виплат державним службовцям АРМА	89
Євгеній Панов Окремі питання нормативного регулювання утворення суб'єкта господарювання	92
Олександр Петренко Окремі аспекти цивільно-процесуальних систем України та Німеччини.....	93
Олександр Пилипенко Філософія соціального детермінізму у ХХІ ст.	95
Катерина Пилипченко Деякі питання правового регулювання господарських правовідносини	98
Наталія Пухтіна Маргінальність як цивілізаційна риса правосвідомості українського суспільства	99
Євгенія Подріз Окремі аспекти правового статусу повного товариства.....	102
Анастасія Прохоренко Особливості подання скріншоту як доказу.....	104
Лідія Пулинець Роль практики європейського суду з прав людини у спорах з питань податків в Україні.....	107
Іда Романчук Правове регулювання відшкодування шкоди, завданої збройною агресією росії	110
Катерина Русіна Відповідальність за майнові злочини в умовах воєнного стану	112
Антон Рябокінь, Роман Артеменко Правові засади регулювання суспільних відносин в Україні.....	114
Наталія Рябокінь Пріоритетність української мови (за професійним спрямуванням) для здобувачів спеціальності 081 Право	115
Валерія Сергієнко Самопізнання як чинник утвердження деонтологічних принципів у діяльності юриста.....	116
Аліна Ситниченко Електронне урядування в умовах війни.....	118
Оксана Сівцова Правове регулювання екологічних прав людини в умовах воєнного стану	121
Олександр Скрипнюк Виклики російсько-української війни для політичного режиму України	123
Катерина Сорокопенець Правове забезпечення якісної освіти в умовах воєнного стану.....	126
Олена Стойко Реформування ЄС через перегляд договорів – позиція Європарламенту	128
Дмитро Стрілко Міжнародні тенденції у питанні правового регулювання віртуальних активів....	131

Софія Тарасюк

Правовий режим земель житлової та громадської забудов в умовах воєнного стану 132

Артур Тимощенко

Виклики для правової етики в епоху глобалізації та технологічних інновацій 136

Світлана Товста, Костянтин Парамонов

Основні джерела права країн мусульманської правової системи 137

Андрій Цветков

Особливості правового регулювання банківської діяльності в умовах євроінтеграції України 139

Євген Черних

Деякі питання міграційних процесів сучасного світу 142

Анатолій Чичкань

Менталітет українського суспільства як підґрунтя правової свідомості правників 143

Даяна Чумаши

Протидія корупції в секторі безпеки та оборони України 146

Андрій Шабалін

Захист цивільних прав у судочинстві Естонії: європейський досвід 149

Євгенія Юшко

Окремі обмеження прав і свобод людини і громадянина в умовах воєнного або надзвичайного стану 154

Віра Явір

Законодавство України про національні меншини: недоліки та виклики нової редакції профільного закону 156

Розділ 2

**Стратегічні пріоритети післявоєнної відбудови
фінансово-економічної системи України**

Євгеній Антоненко

Проблема класифікації фінансових інновацій 160

Іван Гуленко

Маркетинговий потенціал та його значення у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства 162

Артем Задорожний

Цифрові фінанси: їх сутність та технології застосування 164

Дмитро Каташев

Поняття людського капіталу підприємства та значення його в процесі управління підприємством 167

Павло Килимнюк

Імідж та його значення в діяльності підприємства 169

Михайло Коваленко

Інноваційний клімат у інноваційному розвитку підприємства: його сутність, роль та механізми формування 170

Володимир Кожухівський

Значення конкурентоспроможності в системі управління підприємством 173

Жанна Кононенко, Олег Кононенко

Моделювання процесів підприємницької діяльності 175

Жанна Кононенко, Володимир Шило Прогнозування як елемент системи управління підприємством.....	177
Жанна Кононенко Суспільні аспекти інформаційної економіки	178
В'ячеслав Кошовий Мотивація персоналу як основна складова успіху організації	181
Юрій Ліпінський Шляхи підвищення ефективності менеджменту в сучасній організації	183
Олександр Лук'яненко Московське православ'я в структурі ідеології «руського мира»	184
Богдан Мильтинський Система управління якістю продукції як невід'ємна складова менеджменту підприємства	188
Олександр Педоренко Ефективність діяльності підприємств у військовий час: виклики та стратегії.....	190
Максим Поліщук Управління витратами на підприємстві	192
Сергій Пругло Сутність фінансових інновацій та проблема оцінки їх впливу на фінансові ринки	194
Олексій Русін Корпоративна культура підприємства як чинник його успішного розвитку	196
Дмитро Стрикун Особливості введення у обіг центральними банками цифрових валют	197
Тарас Тарануха Кадрова політика підприємств та її ефективність.....	200
Борис Шевченко, Тетяна Непокупна Цифровий кредитний механізм: сутність, перспективи та ризики його застосування	202

Розділ 3

Консолідація соціокультурного життя України: аксіологічні, волонтерські, гуманітарні та освітні виміри

Олександр Апостолов, Альбіна Пшенична Участь співробітників Харківського технологічного інституту у військових заказах у роки Першої світової війни.....	205
Віталій Бажан Основні складові формування сучасного типу людини.....	207
Станіслав Близнюк, Ірина Нікуліна Операція «Відплата», або усунення ката харків'ян	209
Ярослав Блоха Світоглядні засади сучасного українського волонтерства: спільна мета та солідарність.....	211
Андрій Бойко Роль соціального партнерства ЗВО та установ соціального обслуговування у підготовці майбутніх фахівців до соціальної роботи з літніми людьми	214
Іван Буковецький Соціальна робота з молоддю в умовах поширення інтернет-мереж	216

Олександр Волощук Перспективи розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Україні	219
Єлизавета Гергель, Ольга Бацман Психологічні особливості підліткового віку	221
Катерина Горбик Принципи соціально-педагогічної роботи з багатодітними сім'ями	223
Олег Грицай Методи та напрямки психологічної терапії хворих на алкоголізм	226
Олег Грицай Особливості психологічної реабілітації осіб з алкогольною залежністю	227
Віталій Дмитренко Становище парафіяльного духовенства Гетьманщини згідно з «Правами, за якими судиться малоросійський народ»	231
Олександр Єрмоленко Організаційно-наукова діяльність Василя Лобурця	233
Дмитро Журило, Роман Іщенко, Сергій Шустер Можливість використання досвіду відновлення країни по закінченню війни	236
Андрій Заводинський, Дмитро Сіняєв Про меценатство та волонтерство у роки Першої світової війни	238
Віталій Заїка, Світлана Костенко Психологічні особливості переживання тривожності дітьми з сімей внутрішньо переміщених осіб із зони бойових дій	240
Віталій Заїка, Максим Палець Соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами як фактор їх соціальної адаптації	242
Віталій Заїка, Андрій Платов Особливості проявів ПТСР у військових після демобілізації	247
Віталій Заїка, Ірина Полянська Соціально-психологічна адаптація ВПО в умовах російсько-української війни...	249
Віталій Заїка Суїцидальна інтервенція, як важливий метод психологічної корекції, направлений на збереження життя людини	252
Віталій Заїка Особливості українського перекладу англомовного психологічного дискурсу в науковій літературі	255
Анжеліка Іванова, Ольга Бацман Основні причини виникнення сімейних конфліктів	258
Володимир Кабачек, Євгеній Кунцев, Олексій Мартиненко Діяльність Харківського метрополітену в умовах російської агресії. Погляд очевидців	259
Андрій Каркач Особливості ціннісних орієнтацій юнаків, як чинник прояву їх самосвідомості..	261
Андрій Каркач Самоставлення особистості як важлива категорія психологічної науки	264
Ганна Карпенко, Володимир Карпенко Потреби та особливості розвитку інклюзивного середовища у вищих військових навчальних закладах	265

Людмила Клеценко Особливості мотивації навчання майбутніх психологів із різним рівнем саморегуляції	267
Михайло Коваленко, Андрій Артем'єв Вплив соціокультурних факторів для інтерпретації захворювань у різночасового населення України	268
Жанна Кононенко Використання інформаційних технологій в економічному аналізі	274
Жанна Кононенко Прибутковість та резерви її підвищення	276
Наталія Кравченко Взаємозв'язок резильєнтності з розумовою працездатністю працівників соціального захисту	277
Ірина Кресіна Ідеологічний плюралізм vs ідеологічна багатоманітність	281
Любов Куторжевська Теоретичні аспекти вивчення студентами другого курсу дисципліни «Технології організації дитячого оздоровлення та відпочинку»	283
Андрій Ларін, Едуард Фахрутдінов, Владислав Литвиненко Участь викладачів Харківського технологічного інституту у виконанні військових наказів у роки Першої світової війни	287
Юрій Ліннік Роль емпатії та співчуття у формуванні громадянського суспільства під час подолання травматичної історії	289
Вікторія Мартинкус Рак молочної залози як психологічна проблема сучасного населення	292
Олександр Мацюк Онтологія і здоров'я: глибинні засади людського буття	294
Олександр Мельніков Вплив підліткової кризи на виникнення девіантної поведінки	295
Олександр Мельніков Прояви девіантної поведінки в підлітковому віці	297
Марина Міщенко, Анатолій Дубовицький, Владислав Яремко Деякі питання фінансового забезпечення студентів Харківського технологічного інституту до революції	301
Тетяна Могила Російські історичні міфи в гібридній війні росії проти України	303
Алла Мохаммед Типологія лідерства в психологічній науці	305
Алла Мохаммед Особливості становлення лідерства в умовах міжособистісної взаємодії підлітків	306
Світлана Олійник Охорона здоров'я громадян в контексті держави загального добробуту країн Східної Європи	309
Владлен Орлов Полтавські віхи життєпису Джамо бека Гаджинського	312

Ярина Орос Специфіка організації надання соціальних послуг у Хустському районному територіальному центрі соціального обслуговування Закарпатської області	315
Олег Остапенко Особливості горизонтальної соціальної мобільності в постіндустріальному суспільстві	318
Юліана Петрашко Особливості стилю життя осіб з особливими потребами	321
Ярина Пилипко Формування соціоекологічної культури майбутніх соціальних працівників	324
В'ячеслав Пушкар Основні пріоритети розвитку оборонно-промислового комплексу України після російсько-української війни	326
Вадим Разінков Геронтоосвіта як фактор самореалізації осіб літнього віку	330
Олександр Саєнко Політичний та культурний виміри сучасного націоналізму	332
Анна Сазонова Особливості психологічної травматизації військових в умовах бойових дій	334
Лариса Семеновська, Михайло Рамусь Індивідуалізація навчання: сучасний дидактичний вимір	336
Ігор Сердюк, Артем Євстратенко Будівля споруди курсів вогнестійкого будівництва під час Першої світової війни	339
Катерина Сидорчук, Ольга Бацман Психологічні особливості професійної діяльності соціального працівника	341
Тетяна Татаріна До проблеми нормативно-правового регулювання діяльності консультаційно-дорадчих органів у системі публічного управління України	342
Ірина Товариш Емоційний інтелект як психологічний феномен та чинник успішної міжособистісної взаємодії	346
Максим Товстий Вплив штучного інтелекту та біотехнологій на сучасне суспільство: філософський аналіз	350
Євгеній Шапошніков Проблема прояву аутоагресивної поведінки в підлітковому віці	352
Євгеній Шапошніков Суїцид як крайній прояв аутодеструктивної поведінки	355
Максим Щербак Антропологічна проблематика у філософії давньої Індії	357
Віра Яковенко Психологічні особливості професійних якостей жінки-керівника навчального закладу	358
Віра Яковенко Психологічні особливості жіночих стилів управління	366

МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Жанна Кононенко, к.е.н., доцент

Олег Кононенко, аспірант

Процес побудови математичних, фінансових, економічних, організаційних та управлінських моделей, що відображають фінансові та бізнес-процеси через призму аналізу отриманих даних має назву моделювання процесів підприємницької діяльності. Останнє дозволяє керівництву суб'єкта господарювання розуміти і прогнозувати вплив різних факторів на фінансові результати та приймати ефективні бізнес-рішення. До основними етапами моделювання належать

1) процес формування бази даних, що передбачає збір та аналіз даних про фінансово-господарську діяльність підприємства за певний період часу;

2) розробка обґрунтованої математично-статистичної моделі на основі даних, зібраних на першому етапі, розробляється актуарна модель, що відображає взаємозв'язок між фінансово-господарськими показниками підприємства;

3) на ступиним етапом є валідація моделі, коли перевіряється достовірність актуарної моделі та її здатність прогнозувати фінансові та операційні показники діяльності підприємства;

4) важливим є аналіз результатів, який базується на основі отриманих результатів та застосовується для визначення впливу різних факторів на фінансові результати підприємства і в результаті чого приймаються управлінські рішення [3].

Мета моделювання процесів господарської діяльності підприємства націлена на полегшення управлінню підприємством у розумінні впливу різних факторів на його фінансовий результат, а також знаходження шляхів для підвищення ефективності. Процес моделювання бізнес-процесів відбувається шляхом візуалізації того, як функціонує певний бізнес-процес. Цей підхід дозволяє аналізувати та оптимізувати бізнес-процеси з метою коригування часового фактора, зусиль та ресурсів, необхідних для виконання завдання [1]. У процесі моделювання бізнес-процесів використовується ряд різних типів діаграм. Кожен тип діаграми має свої переваги та недоліки, а вибір типу діаграми залежить від конкретної ситуації.

Процес моделювання бізнес-процесів може бути дуже корисним для компанії, він орієнтований на усвідомлення та візуалізацію складних процесів та ідентифікацію можливості проблемних точок. Отже, зменшити час та прискорити явище успіху діяльності, досягти ефективності бізнесу є основним завданням такого процесу у організаційній, управлінській та економічній діяльності керівного персоналу будь-якого підприємства [2].

Існує значна кількість основних методологій моделювання бізнес-процесів, серед яких можна виділити наступні:

- Business Process Model and Notation – це стандарт для моделювання бізнес-процесів, який дозволяє створювати графічні моделі з точним описом потоку даних та взаємодії між процесами;

- Unified Modeling Language – це стандарт для моделювання систем, який також можна використовувати для моделювання бізнес-процесів. Він дозволяє створювати діаграми дій, діаграми класів та інші типи діаграм;

- Event-driven Process Chain – це методологія, яка базується на ідеї подій та їх взаємозв'язку. Вона дозволяє створювати графічні моделі, що показують послідовність подій та їх взаємозв'язок;

- Data Flow Diagram – це методологія, яка описує потік даних у системі. Вона дозволяє створювати графічні моделі, які показують, як перетікають у системі та як вони обробляються;

- Lean – це методологія, яка орієнтована на оптимізацію бізнес-процесів та зменшення витрат. Вона дозволяє ідентифікувати та усувати зайві операції, які втратили час та витрати, необхідні для виконання завдань;

- Six Sigma – це методологія, яка орієнтована на покращення якості бізнес-процесів. Вона дозволяє ідентифікувати та усунути проблеми, які відмовляються від кількості відхилень та підвищити якість продукції чи послуг.

Моделювання є дуже актуальним завданням для бізнесу в сучасному світі і тому є кілька причин:

1) підвищення ефективності та продуктивності – відображення моделювання бізнес-процесів дозволяє виявити проблемні ділянки та зайві етапи в процесах, які можуть допомогти втратити час виконання та витрати;

2) покращення якості продукції та послуг – моделювання бізнес-процесів дозволяє ідентифікувати проблеми та вдосконалювати процеси, що підвищують якість продукції та послуг;

3) адаптація до змін – моделювання бізнес-процесів дозволяє легко змінювати процеси при необхідності та швидко адаптуватися до нових умов ринку;

4) покращення комунікацій та співпраці – моделювання бізнес-процесів дозволяє уніфікувати та стандартизувати процеси, що посилює комунікацію та співпрацю між ефективними департаментами та працівниками [1].

Моделювання бізнес-процесів дозволяє забезпечити відповідність процесів правилам і регуляторним вимогам, що вдасться уникнути штрафів та інших негативних наслідків. Таким чином, моделювання бізнес-процесів є якісним елементом успішного бізнесу, що допомагає підвищити ефективність, покращити якість та забезпечити відповідні вектори підприємства.

Список використаних джерел:

1. Назаров Н., Кононенко Ж.А., Мочалін В. Математичне моделювання в економіці. Економіка сьогодні: проблеми моделювання та управління : матеріали XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 17–18 листопада 2022 року) / за заг. ред. М. Є. Рогози, Г. В. Карнаухової. – Полтава : ПУЕТ, 2022. 236 с. <http://www.ek.puet.edu.ua/files/tes-ectoday22.pdf>
2. Параниця Н. В., Параниця С. П., Буличов О. С. Методологія моделювання бізнес-процесів. Економіка та держава. 2022. № 3. С. 59–62. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/3_2022/11.pdf
3. Трусова Н. В., Вініченко І. І., Дьяченко Н. К. Моделювання бізнес-процесів сільськогосподарських підприємств. Агросвіт. 2022. № 4. С. 18–26. URL: 10.32702/2306-6792.2022.4.18

ПРОГНОЗУВАННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

*Жанна Кононенко, к.е.н., доцент
Володимир Шило, аспірант*

Прогнозування майбутніх подій та тенденцій на основі даних відбувається шляхом використання методів моделювання залежно від конкретної проблеми, що вирішується, та типу даних, з якими працюють. Один із найпоширеніших методів моделювання є статистичне моделювання. Цей підхід використовує математичні та статистичні методи для аналізу даних та побудови моделей, що можуть допомогти у прогнозуванні майбутніх подій [3]. Інші методи моделювання включають машинне навчання та штучні нейронні мережі. Ці методи також використовуються для аналізу даних та прогнозування майбутніх подій, проте вони базуються на інших підходах до обробки даних.

Алгоритм здійснення прогнозування містить декілька етапів: визначення мети та постановка завдання, структурування інформаційного поля, виявлення факторів та вивчення можливостей отримання результату, виявлення слабких та сильних сторін для вибору та встановлення класу моделей щодо опису об'єкта прогнозу, зосередження уваги на виборі необхідних методів та алгоритму прогнозування та оцінки точності прогнозу, складання та опис моделі для оцінки якісних характеристик моделі, і нарешті здійснення безпосередньо самого прогнозу.

Моделювання прогнозу основних показників діяльності підприємства – це процес визначення очікуваних результатів фінансової, економічної та іншої діяльності підприємства на певний період майбутнього. Одним із вихідних етапів моделювання є підготовка даних, що означає збір, групування та форматування даних, щоб забезпечити їх якість та точність. Потім цей матеріал можна аналізувати та обробляти за допомогою методів моделювання, які найкраще відповідають конкретним завданням [2].

Здійснення прогнозування за допомогою таких методів, як статистичний аналіз, експертні оцінки, математичне моделювання та інші можливе за рахунок використання фінансових звітів підприємства та аналізу фінансових показників. Наприклад, під час прогнозування прибутку можна використовувати історичні дані про прибуток та витрати підприємства, а також прогнозні дані про зміни ціни на ринку та інші чинники, які можуть вплинути на діяльність підприємства.

Для більш точного прогнозування можна використовувати математичні моделі, такі як моделі часових рядів або моделі лінійної регресії. Використання таких моделей дозволяє врахувати більше факторів, які можуть вплинути на діяльність підприємства та зробити більш точний прогноз. Крім того, експертні оцінки можуть допомогти прогнозним значенням показників діяльності підприємства, особливо якщо не існує достатньої кількості історичних даних або коли зміни не можуть бути описані математичними моделями.

Моделювання прогнозу основних показників діяльності підприємства може бути корисним інструментом для планування бізнесу та прийняття стратегічних рішень. Цей процес включає в себе аналіз інформації про попередні показники діяльності підприємства, а також зовнішніх факторів, які можуть вплинути на його розвиток [2].

Наукове видання

**ПРАВОВІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ
РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ВИКЛИКИ ЧАСУ**

**Збірник матеріалів
V Всеукраїнської науково-практичної конференції
5-6 грудня 2023 р., м. Полтава**

Відповідальний редактор – *Руслан Басенко*
Комп'ютерний набір – *автори рукописів*

Електронне видання
Підписано до оприлюднення 15.02.2024 р.
Формат 60x84/16. Гарнітура Georgia
Ум. друк. арк. 25,6